

Nr 61.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa med anledning av färdigställandet av dubbelspåret Rönninge—Ström för statens järnvägar obehörliga markområden; given Stockholms slott den 6 februari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att de statens järnvägar tillhöriga markområden med därå befintliga byggnader, vilka, sedan det under anläggning varande dubbelspåret Rönninge—Ström öppnats för allmän trafik, icke vidare bliva för statsbanornas behov erforderliga, må försälas under villkor, som av Kungl. Maj:t fastställas, ävensom att köpeskillingen må användas till bestridande av kostnaderna för de av byggnadskommissionen för dubbelspåret Rönninge—Ström omhänderhavda arbeten.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. Holmquist.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6
februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Departementschefen, statsrådet Holmquist anförde:

På framställning av byggnadskommissionen för dubbelspåret Rönninge—Ström föreslog Kungl. Maj:t i proposition nr 99 1919 års lagtima riksdag medgiva, att de av byggnadskommissionen för nämnda dubbelspår förvärvade markområden, vilka icke vore för statsbanornas behov erforderliga, finge avhändas kronan under villkor, som av Kungl. Maj:t fastställdes, ävensom att köpeskillingen för områden, vilka försåldes, finge användas till bestridande av kostnaderna för de av kommissionen omhänderhavda arbeten.

Denna proposition blev av riksdagen bifallen, och bemyndigade Kungl. Maj:t på grund härav genom brev den 13 juni 1919 kommissionen att för statens räkning träffa avtal om byte, försäljning eller avhändande på annat lämpligt sätt av sådana av kommissionen för dubbelspåret Rönninge—Ström förvärvade markområden, vilka icke vore erforderliga för statsbanornas behov. I samband därmed föreskrev Kungl. Maj:t,

bland annat, att avtal av berörda art skulle för fastställelse underställas Kungl. Maj:ts prövning, varförinnan, då fråga vore om försäljning, yttrande skulle inhämtas från järnvägsstyrelsen.

I skrivelse den 10 november 1919 har nu kommissionen hemställt om bemyndigande att försälja jämväl sådan mark, som vid överflyttande av trafiken till dubbelspåret blir för statens järnvägar obehövlig.

Kommissionen.

Till stöd för denna framställning anför kommissionen följande:

»När nu kommissionens arbeten alltmera närma sig sin fullbordan och i följd därav med mera bestämdhet kan beräknas, vilka statens järnvägars äldre markinnehav å bandelen, som icke komma att för framtiden bli behövlige för dess ändamål, finner kommissionen tiden vara inne för vidtagande av lämpliga åtgärder för ifrågavarande markområdets försäljning, detta så mycket mera som därigenom kommissionen torde kunna få en klarare översikt över de tillgångar, som stå till kommissionens förfogande.

De huvudsakliga markområden, som här kunna komma ifråga, utgöras av dels gamla linjen Igelsta—Ström med Saltskogs bangård, cirka 8,2 hektar, förutom vad kommissionen enligt avtal med Södertälje stad upplåtit närmast väster om Södertälje kanal och Kungl. Maj:t i brev till vattenfallsstyrelsen den 7 augusti 1919 för dess ändamål disponerat närmast intill samma kanal, dels viss del av gamla linjen närmast väster om Rönninge bangård, cirka 2,3 hektar, och dels den del av Norra Södermanlands järnväg mellan kurvan vid Ström och Saltskogs station, cirka 2,9 hektar, som enligt överenskommelse med järnvägsstyrelsen den 20/23 december 1915 skall till staten överlämnas i vederlag för den mark till samma järnvägs infartslinje å Näset m. m., som kommissionen för detta ändamål anskaffat, eller sammanlagt cirka 13,4 hektar.

Då emellertid begränsningen för en del av de obehövlige områdena icke torde kunna i detalj bestämmas med mindre järnvägsstyrelsen däröver blivit hörd, synes det kommissionen lämpligast, att styrelsens yttrande över föreslagna försäljningar i varje särskilt fall inhämtas.

I fråga om användningen av de genom försäljningen inflyttna medlen finner kommissionen, att den uppfattningen varit genomgående under hela den tid frågan om järnvägslinjens flyttning varit ifrågasatt och även sedermera under byggnadens gång, att nämnda medel skulle räknas byggnadsföretaget till godo. Så har järnvägsstyrelsen i det utlåtande, styrelsen på sin tid avgav till Kungl. Maj:t, då den så kallade Södertälje järnvägsfråga skulle föreläggas 1912 års riksdag och som finnes infört i det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 207 den 19 april 1912 fogade statsrådsprotokollet av samma dag, meddelat, att styrelsen tagit hänsyn till, att vissa statens järnvägar tillhöriga områden ävensom en del husbyggnader böra bli behövlige och kunna försäljas, vadan styrelsen för vart och ett av de föreliggande alternativen angivit det belopp, som sålunda bör kunna frändragas de beräknade anläggningskostnaderna. Vidare har också av kommissionen samma åsikt framhållits i de framställningar, som gjorts tid efter annan och senast den 25 februari 1919 med anhållan om ytterligare medel för arbetenas utförande. I denna sin senaste framställning säger kommissionen nämligen, att ifråga om kommissionens tillgångar finge kommissionen i övrigt

meddela, att förutom viss nämnd kassabehållning, 1,180,000 kronor, den 1 januari 1919 kommissionen vidare hade att tillgodoräkna sig de belopp, som eventuellt kunde erhållas vid försäljning av överblivna partier räls, cirka 700 tons, vissa husbyggnader, cirka 106,500 kvadratmeter område och överbliven arbetsmateriel.

Ovan uttalade åsikt torde således hava legat till grund för samtliga hos riksdagen gjorda äskanden rörande anslag till dubbelspårsbyggnaden.»

I anslutning till vad sålunda anförts har kommissionen hemställt om bemyndigande dels att för statens räkning träffa avtal rörande försäljning av den mark, som vid trafikens överflyttande till dubbelspåret bliver för statens järnvägar obehövlig, dock under förutsättning att avtalen skola efter järnvägsstyrelsens hörande underställas Kungl. Maj:ts prövning för fastställelse, dels ock att använda köpeskillingen för försålda områden till bestridande av kostnaderna för de av kommissionen omhänderhavda arbeten.

Järnvägs-
styrelsen.

Till följd av remiss har järnvägsstyrelsen den 24 december 1919 avgivit utlåtande och därvid, såvitt nu är ifråga, förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till förevarande framställning.

Departement-
schefen.

I och med att det nu snart fullbordade nya dubbelspåret Rönninge—Ström kan tagas i bruk, vilket lär ske under år 1920, skall naturligen den del av den äldre spåranläggningen mellan dessa båda punkter, som är avsedd att ersättas av det nya dubbelspåret, ävensom viss del av järnvägsspåret Saltskog—Södertälje slopas. Den mark, som statens järnvägar på sin tid förvärvat för den äldre sträckningen, blir på grund härav till större delen icke vidare behövlig för järnvägsändamål och lär med därå befintliga byggnader kunna försälas. De huvudsakliga områden, som sålunda nu ifrågakomma till försäljning, uppgå tillsammans till omkring 13,4 hektar, och angivas närmare i kommissionens ovan anförda skrivelse. Försäljningen torde ändamålsenligast och med minsta omgång kunna ske, om Kungl. Maj:t av riksdagen medgives rätt att fastställa de närmare villkoren därför. Då, såsom kommissionen framhåller, gränserna för en del av de obehövligen områdena icke lära kunna i detalj bestämmas med mindre järnvägsstyrelsen däröver blivit hörd, torde det böra förutsättas, att styrelsens yttrande över föreslagna försäljningar i varje särskilt fall inhämtas. I övrigt bör vid försäljningen iakttagas att, därest ifrågavarande områden kunna visa sig erforderliga för annat statsändamål, de, såvitt det är praktiskt och ekonomiskt möjligt, i första hand reserveras därför, samt att vid försälj-

ning till enskilda såvitt möjligt egnahemsintresset eller andra allmännyttiga ändamål bliva tillgodosedda.

I fråga om användningen av influtna köpesummor har kommissionen hemställt, att desamma måtte av kommissionen få användas till bestridande av kostnaderna för de av kommissionen omhänderthavda arbeten. En sådan användning överensstämmer med vad tidigare medgivits ifråga om köpeskillingen för de områden, vilka avsågos i förut omförmälda proposition nr 99 till 1919 års lagtima riksdag, och lärer, såsom i samma proposition framhölls, befinnas önskelig för vinnande av överskådlighet av kommissionens räkenskaper.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de statens järnvägar tillhöriga markområden med därå befintliga byggnader, vilka, sedan det under anläggning varande dubbelspåret Rönninge—Ström öppnats för allmän trafik, icke vidare bliva för statsbanornas behov erforderliga, må försäljas under villkor, som av Kungl. Maj:t fastställas, ävensom att köpeskillingen må användas till bestridande av kostnaderna för de av byggnadskommissionen för dubbelspåret Rönninge—Ström omhänderthavda arbeten.

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.
